

UTDANNINGSMELDING INSTITUTT FOR GEOGRAFI 2013

Oppfølging av planane frå 2012 i løpet av året 2013

I 2013 har instituttet arbeida med å gjennomføre planane som vart framlagde i fjorårets utdanningsmelding. Gjennomføringa av planane er her presentert punktvis:

- Prioritere rekruttering til master spesielt og til geografifaget generelt: Instituttet gjorde ei undersøking mellom studentar på siste året i bachelorgraden om planane vidare. 16 av dei 24 studentane som vart spurde, svarte. Med unnatak av to av dei som svarta skulle alle gå vidare på master. Sidan målet undersøkinga var å få innsikt i kva dei som ikkje går vidare her gjer etter bachelorgraden var derfor undersøkinga ikkje så nyttig som forventa.
- Betre informasjon om masterstudiet på nettsidene: For å rekruttere fleire til masterstudiet presenterte aktuelle rettleiarar i staben sine temaområde og aktuelle problemstillingar for masterprosjekt. Noverande studentar hadde også presentasjonar om sine masterprosjekt. Dette vart lagt ut på heimesidene til instituttet fram mot søknadsfristen til masterprogrammet.
- Alumnusarbeid som styrking av rekrutteringa: Instituttet har vore opptatt av å inkludera studentar og hadde eit svært vellukka alumnustreff i 2013 (sjå eige avsnitt om dette seinare).
- Fokus på oppbygging av bachelorprogrammet: Programsensor-rapporten for 2013 presenterer ein grundig gjennomgang av oppbygginga av bachelorprogrammet. Denne vil vere ein viktig reiskap i arbeidet vidare med oppbygginga av programmet.
- GIS-satsing: Ei førsteamanuensisstilling innanfor GIS vart utlyst, og dei innstilte kandidatane stilte til prøveføreling og intervju. Dei som fekk tilbod om stillinga takka nei og ingen vart tilsett. Denne stillinga er sentral i utviklinga av GIS-tilbodet og vi ventar på resultat av ny utlysingsprosess.
- Arbeide med å auke talet på søkjarar til bachelorprogrammet med geografi som førstevalg: Her er annonseringa av yrkesveggar med geografi som fagbakgrunn viktig. Representantar frå instituttet har ogvore på Laksevåg Gymnas og hatt innslag om geografifaget som kanskje vil vekke interessa hos potensielle søkjarar. I tillegg har folderen om Bachelorprogram i geografi vorte revidert for å betre reflektere geografi som eit svært dagsaktuelt fag som tek opp dei store spørsmål i tida.

Studiekvalitet og læringsmiljø

Instituttet har heldt fram med fokuset på å oppretthalda god undervisning, å vidareføra feltkurs-tradisjonen og å gjennomføre milepælseminar for masterstudentar. Det vert kontinuerleg arbeida med å halde god kvalitet på feltundervisninga. Det vert også eit viktig mål å utvikle og styrka GIS-undervisninga. Dette er eit ettertrakta tilbod og svært viktig for instituttet å få på plass.

Eit nytt tiltak for masterstudentar var 'Walk a Fjell'. Her vart masterstudentane inviterte med av ein i staben eller ein masterstudent til å ta turen kvar torsdag ettermiddag i oppstarten av semesteret til eitt av Bergens sju fjell. Erfaringane med dette var gode, ikkje minst var det viktig for dei nye studentane, og for dei utanlandske masterstudentane. Det er viktig at instituttet viser engasjement også for miljøskapande tiltak. Instituttet set pris på eit aktivt studentmiljø, som er viktig for trivsel og læringsmiljø. Fagutvalet er aktivt, bloggar gjennom Geografistudenten, Geografisk klubb arrangerer quiz-kveldar og julebord og studentar har teke initiativ til ei eiga turgruppe via Facebook.

Evaluering

Instituttet held fram med gode rutiner for emneevalueringar og har evaluert 15 emne i 2013. Emnerapportane er publisert i Studiekvalitetsbasen. Evalueringane vert gjennomførte etter ein felles mal og dei vert gjennomgått i undervisingsutvalet på det første møtet i kvart semester. Dersom utvalet foreslår endringar i den enkelte evaluering, får emneansvarleg informasjon om nødvendige endringar som vert gjorde før evalueringa vert publisert offentleg i Kvalitetsbasen. Endringane kan gjelde uheldige personopplysningar, avsnitt som det er unødvendig å ha med, eller andre tilhøve som ikkje bør vere offentlege av etiske grunnar.

Evalueringane som vart gjennomførte hausten 2013 inkluderte nye spørsmål om samsvar mellom teksten om læringsutbytte og faktisk utbytte i studentevaluering av emne. Dette vil vere til hjelp når emneansvarleg skal revidere læringsutbytte teksten. For å få opp svarprosenten på emneevalueringane vil vi endre tidspunkt for utlevering av evalueringsskjema til siste førelesingsdag i staden for ei veke før eksamen som praksis har vore tidlegare. Med tidlegare utlevering kan emneansvarleg informere og motivere til deltaking. I 2014 skal desse emna evaluerast: GEO111, GEO115, GEO212, GEO204, GEO324, GEO250, GEO-SD201, GEO-SD321, GEO112, GEO215, GEO310, GEO123, GEO-SD302. I tillegg skal GEO314 evaluerast ettersom det er eit nytt emne.

Institutt for geografi har oppnemnd programsensor for 5-årsperioden 2013-2017 og fekk den første rapporten 1. februar 2014. Som avtalt handla den om oppbygginga av bachelorprogrammet. Rapporten har vorte diskutert i undervisingsutvalet og vert eit viktig verktøy for arbeidet som må til for å gjere oppbygginga av bachelorprogrammet meir funksjonell og effektiv. Programsensor-rapporten er publisert i Studiekvalitetsbasen. Masterprogramma vart ikkje evaluert i denne omgang ettersom det er avtalt med programsensor at dette blir fokus for neste års rapport.

Systemdynamikk har fått oppnemnt Hans Bjørnsson som programsensor for perioden 2013 – 2017.

Utdanningsaktivitet i 2013

Tala som vert kommenterte er henta frå Database for høgare utdanning (DBH) og Samordna Opptak:

Søkjartal og opptakstal

Som det går fram av Tabell 1 har mange søkt seg inn på geografi sitt bachelorprogram, men alt for få har geografi som førsteval. Nokre fleire enn dei som hadde geografi som første val vart tekne opp på programmet gjennom suppleringsopptaket. Instituttet vil halde fram med å satse på å få fleire til å ha geografi som sitt første val gjennom nettsidene og dialog med dei vidaregåande skulane.

Når det gjeld talet på søkjarar på Masterprogram i geografi ser forholdet mellom søkjarar og dei som har geografi på førsteplass svært skeivt ut, men det har årsak i at instituttet har fire studieretningar og mange studentar søker på fleire enn ei studieretning for å vere sikre på å kom inn. På Masters Programme in Development Geography var det ein god del søkjarar som ikkje var kvalifiserte, derfor fekk færre enn dei som hadde geografi som første val plass på studiet.

På Joint European Master s Programme in System Dynamics (EMSD) var det slik at 76 søkte og 45 fekk tilbod om plass. Sidan 20 av desse fekk tilbod om stipend var det berre desse som hadde økonomisk høve til å ta imot plassen i tillegg til 4 sjølvfinansierande studentar.

Tabell 1: Forholdet mellom søkertall og opptakstall på bachelor- og masterprogrammer i 2013.

Studieprogram	Søkertall 2013		Opptakstall 2013		
	Søkere	1.valg	Tilbud	Ja-svar	Møtt
Bachelorprogram i geografi	461	67	83	60	56
Masterprogram i geografi (Alle retningar)	125	64	45	32	29
Master s Programme in Development Geography	207	121	12	10	8
Masterprogram i modellbasert samfunnsplanlegging (systemdynamikk)	265	155	43	35	26
Joint European Master s Programme in System Dynamics (EMSD)	76		45		24

Tabell 2 viser utviklinga av opptakstala dei siste fem åra. Her ser vi at bachelorprogrammet hadde ein nedgang frå året før medan Masterprogram i geografi og Masterprogram i modellbasert samfunnsplanlegging (systemdynamikk) hadde ei svært positiv utvikling i opptakstala. Det er mogleg at tiltaka for å rekruttere masterstudentar har hatt ein effekt. Dette er svært positivt for instituttet og for studentmiljøet og rekrutteringstiltaka vil halde fram.

Tabell 2: Opptakstall 2009 – 2013.

Studieprogram	2009	2010	2011	2012	2013
Bachelorprogram i geografi	34	49	51	63	55
Masterprogram i geografi	19	22	13	15	28
Master s Programme in Development Geography	5	6	5	7	8
Masterprogram i modellbasert samfunnsplanlegging (systemdynamikk)	20	18	19	15	28
Joint European Master s Programme in System Dynamics (EMSD)		24	20	20	24

Kandidatproduksjon

Tala i Tabell 3 er henta frå DBH og stemmer i nokre tilfelle ikkje overeins med tala instituttet har registrert (t.d. er det reelle talet i 2013 på uteksaminerte masterkandidatar i geografi 12, og for systemdynamikk er tala på uteksaminerte kandidatar høgare ettersom fleire skriv masteroppgåvene sine ver universitet i Palermo og Nijmegen og ikkje ser ut til å bli registrerte i DBH sjølv om dei får sine diplom ved UiB). Hovudbiletet er likevel klart: Produksjonen av bachelorkandidatar gjekk ned etter 2009 og har deretter halde seg ganske stabilt. Målet er å auke dette talet. 2008-kullet på Master i geografi som var ferdige i 2010 var spesielt stort, medan 2010-kullet som var ferdige i 2012 minka sterkt ettersom minst sju masterstudentar 'følgde med' med naturgeograf Jostein Bakke sin overgang til Geovitskap. Elles er det ganske stabile tal. Tala på uteksaminerte masterkandidatar vil nok stige, om ikkje i 2014 så i alle fall i 2015 ettersom opptaket har auka.

Tabell 3: Kandidatproduksjon ved instituttets master- og bachelorprogrammer 2009 - 2013

Studieprogram ¹	2009	2010	2011	2012	2013
Bachelorprogram i geografi	28	21	22	25	25
Masterprogram i geografi	16	25	19	7	12
Master s Programme in Development Geography	2	7	5	6	5
Masterprogram i modellbasert samfunnsplanlegging (systemdynamikk)	4	18	15	11	7
Joint European Master s Programme in System Dynamics (EMSD)				19	22

Utteksling

Institutt for geografi arbeider aktivt med å få opp interessa mellom studentane for å reise til andre land på utveksling. Likevel er talet på dei som reiser ut stablit lågt, som Tabell 4 viser. Igjen stemmer ikkje DBH-tala heilt med instituttet sine tal.

Tabell 4: Antall studenter på *utveksling* i 2013 og andel av totalt antall studenter på instituttets programmer

Studieprogram	2008	2009	2010	2011	2012	2013	% av studentar i 2013
Bachelorprogram i geografi	9	4	6	6	7	11	9 %
Masterprogram i geografi		1		1			
Masterprogram i modellbasert samfunnsplanlegging (systemdynamikk)			1				

Instituttet har elles fleksibel ein praksis når det gjeld å innpasse emne i studieløpa studentane sjølv finn fram til. Det vert også utveksla gjesteforelesarar gjennom Erasmusavtalane, spesielt med Stockholms Universitet. I tillegg til utveksling, er det kvart år geografistudentar som reiser til Svalbard og tar emne på UNIS. I 2013 var to studentar på UNIS.

Studentaktiv forskning

På bachelornivå skjer studentaktiv forskning gjennom feltkurs, - både på 100- og 200-nivå. Her gjer studentane feltarbeid, produserer data og skriv sine eigne forskingsrapportar. Masterstudentar i utviklingsgeografi er t.d. knytte til forskning om samfunnskonskvensar av oljeindustrien i Ghana. Studentar innan økonomisk geografi og regional utvikling og planlegging er knytte opp mot forskning på næringslivet i Nordhordland. I naturgeografi er mellom anna 4 masterstudentar knytt til forskingsgruppa sitt fellesprosjekt: "Klimaendringer og vannkraft – kan vi stole på snøen som falt i fjor?". Systemdynamikk knyter studentar til forskning om returnmigrasjon til Litauen, og generelt er det ei haldning i staben der ein i den grad det er mogleg vil at studentane vel tema innanfor

¹ På masterprogrammet Region og regionalisering fullførte ein student med rettleiar frå Institutt for geografi.

forskningsinteressene ein til ei kvar tid har. Masterstudentar er også gjennom studieretning knytt til forskargruppene der dei presenterer prosjekta sine i milepælseminar.

Alumni

Instituttet hadde eit vellukka alumnustreff for geografar i slutten av april 2013. Instituttet har funne ein god form eit årleg alumnusarrangement. Deltakartalet auka frå 40 i 2012 til 80 i 2013. Målet er 120 for 2014. Det er viktig å inkludere studentane i slike arrangement med tanke på å styrke fagidentiteten og rekruttering til master. I 2013 samarbeida instituttet med Geografisk klubb om den sosiale delen av arrangementet. Alumnusportalen er berre blitt brukt i samband med arrangementet. Sjølv om det er ny plattform er ikkje erfaringane så gode, men der er ein meir jamn bruk. I 2014 blir alumnustreffet for geografar flytta frå siste fredag i april til 9. mai for å bli ein del av Alumnusdagene ved UiB. I år skal heile arrangementet skje på Tivoli/Eldorado på Kvarteret. Målet er å få programmet klart i slutten av januar for å starta informasjonsarbeidet tidlegare, og slik nå fleire. Det er også viktig at staben deltar på arrangementet. Det vert jamt lagt ut alumnusportrett på nettsidene til instituttet.

Internasjonalisering

Det er gjort eit arbeid for å betre informasjonen om utveksling til geografistudentane på instituttet sine nettsider. I samband med søknadsfristane blir det arrangert informasjonsmøter for studentar som er aktuelle for å reise på utveksling. Studiekonsulent og undervisningsleiar gjennomførte ei kontaktreise til fem universitet i Nederland og Tyskland våren 2013, for å bli betre kjent med samarbeidspartane i Utrecht, Nijmegen, Dortmund, Bonn og Heidelberg. Det vart også utvikla ein strategi for fornying og inngåing av nye avtalar.

Instituttet tilbyr tre masterprogram på engelsk (Development Geography, Modellbasert samfunnsplanlegging (systemdynamikk) og Joint European Master s Programme in System Dynamics). Dette fører til at mange utanlandske kvotestudentar og studentar som kjem gjennom Erasmus Mundus- og Erasmusavtalane, deltek i undervisinga og gjer studiemiljøet meir internasjonalt.

Etter- og videreutdanning

To emne frå kursporteføljen innanfor samfunnsgeografi blir også tilbode som etter- og vidareutdanning: GEO621 Økonomisk globalisering, produksjonssystem og miljø og GEO628 Planlegging og samfunn. Eit nytt emne i systemdynamikk vart for første gong tilbode våren 2013. GEO-SD660 Natural Resource Management er eit nettbasert fjernundervisningskurs med studentar over heile verda.

Endringar i studietilbodet

Etter at Institutt for sosialantropologi har signalisert at dei trekkjer seg ut av Bachelorprogram for utviklingsstudiar, der geografi er eitt av fire deltakande institutt, vil Institutt for geografi også måtte trekkje seg ut frå dette programmet etter at tilbodet er gjeve til det kullet som vert tekne opp hausten 2014. Instituttet sonderer nye moglegheiter for samarbeid innan dette feltet og følgjer med på signal frå SV-fakultetet om vegen vidare. GEO-SD660 blir no tilbudd som fjernundervisning. Kurset er laga slik at det kan bli tilbudd som MOOC. Vi vurderer å tilby kurset som MOOC på et seinere tidspunkt.

Planar for 2014

Instituttet planlegg å ha ein grundig gjennomgang av bachelorprogrammet med utgangspunkt i dei problemstillingane programsensorrapporten tek opp våren 2014. Det er eit mål å få til ein reduksjon av den omfattande kursporteføljen ved å unngå overlapp og få til betre samarbeid og samanheng mellom ulike studieretningar, og å legge opp til eit studieløp der kravet om obligatoriske emne for dei ulike studieretningane kan praktiserast meir fleksibelt slik at studentane kan modnast før dei må ta endelege val om spesialisering. Diskusjon av moglege endringar i førstesemesterstudiet i bachelorutdanninga vert ein del av denne prosessen.

Programsensor sitt arbeid i rapporten for 2014 er avtalt å fokusere på masterprogramma. Ved å undersøke logisk oppbygging av studieretningane, samanheng mellom kurs og samanheng bachelor- og masternivå. Overgangen frå bachelor- til mastergradstudiet er elles ein problematikk det er viktig å vere merksam på i vårens diskusjon av bachelorprogrammet.

Instituttet vil halde fram med den hittil vellukka rekrutteringa av nye masterstudentar gjennom informasjon om aktuelle masteroppgåvetema på instituttet sine heimesider og profilar av noverande masterstudentar, samt profilar av nyleg uteksaminerte masterkandidatar som vil gi eit inntrykk av jobbmoglegheitene med geografi som fag. Instituttet vil kontinuerleg oppdatere statistikken over kvar i arbeidslivet geografikandidatar får jobb. Dette arbeidet vil vere ei god investering.

Når det gjeld rekruttering til bachelorprogrammet, er det eit mål å auke søkjartalet på dei som har geografi som førsteval. Vi vil halde fram med dialogen med aktuelle vidaregåande skular og betre informasjonen på nettet. Det er eit mål å sende representantar frå geografi på utdanningsmesser.

GIS-satsinga vert framleis eit satsingsområde. Dette er eit attraktivt tilbod som også er viktig for rekrutteringa.

Internasjonalisering både gjennom utveksling både til og frå andre land vil vere viktig også i 2014. Instituttet arbeider med å gi informasjon om tilrådde studieløp på nokre av utvekslingsuniversiteta, noko studentane har kome med ynskje om. Studiekonsulent og undervisningsleiar planlegg kontaktreiser til universitet instituttet har samarbeidsavtalar med. Internasjonalisering vil vere på dagsordenen i stabsmøte. Slik vil instituttet gå gjennom avtaleporteføljen for Erasmusavtalar og lage ei oppdatert oversikt over tilrådde samarbeidspartar som studentane kan reise på utveksling til. Det også viktig å ha eit internasjonalt miljø på instituttet, 'internationalisation at home', gjennom å halde fram med å ha eit godt tilbod av kurs med undervising på engelsk og gjennom å bruke utanlandske gjesteforelesarar.

Systemdynamikkgruppa er i ferd med på sikt å utvikle eit bachelorprogram i systemdynamikk. Programskisse vert ettersendt innan 14. mars.